СПРАВКА
ПО ЧЛ. 26, АЛ. 5 ОТ ЗАКОНА ЗА НОРМАТИВНИТЕ АКТОВЕ
ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯТА, ПОЛУЧЕНИ ПРИ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ
ПО ПРОЕКТ НА НАРЕДБА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 3 ОТ 2005 Г. ЗА РЕДА ЗА ПОДБОР, КВАЛИФИКАЦИЯ И КОНТРОЛ ВЪРХУ СИНДИЦИТЕ

№	Организация /потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Предложения и становища	Приети/ неприети	Мотиви
1.	akmail	**Актуализация на условията за застраховане на синдици** Отговорността на синдика по чл. 663, ал. 3 и 4 от ТЗ е вид деликтна отговорност, сходна на тази на ЧСИ, уредена в чл. 74 от ЗЧСИ. И е логично изискванията към застраховането на синдиците да бъдат като тези към застраховането на ЧСИ, които се съдържат в Наредба №2 от 2006 г. (обн. ДВ. бр. 16 от 21 Февруари 2006 г., изм. ДВ. бр. 51 от 28 Юни 2019 г.). **Ето защо предлагам в чл. 22 на Наредба № 3 от 2005 г. да се направят следните изменения и допълнения:** **1. В ал. 1 да се създаде второ изречение:** „*Застраховката се сключва за срок от най-малко три застрахователни периода, като всеки един от тях е една година.“* **Мотиви:** Член 663а, ал. 1 от ТЗ изисква синдикът да се застрахова за цялото време, през което е назначен за синдик по конкретно производство. А това означава, че не следва да се допуска застраховане за срок, който е по-кратък от обичайния за приключването на едно производство. И тъй като производствата по несъстоятелност обичайно протичат между 2 и 3 години, сключването на договор за застраховка за срок от 3 едногодишни застрахователни периода би било в пълно съответствие с целите на чл. 663а, ал. 1 от ТЗ. От това ще има и допълнителни ползи, тъй като ще се намали: - административната тежест за синдика: няма да му се налага	Не се приема	Считаме, че изискванията към застраховането на синдиците не могат да бъдат приравнени към тези на частните съдебни изпълнители, тъй като синдиците имат различен статут /постоянен или временен/. Освен това производствата не могат да бъдат фиксирани във времето, тъй като някои от тях могат да бъдат по-кратки или по-дълги от 3г. Поради това е предвидено синдикът да се застрахова във всяко конкретно производство.

		периодично да търси застраховател, който да го застрахова, а след това да представя заверено копие от новата застраховка в съда по несъстоятелността, както изисква ал. 5. - рискът от прекъсване между периодите на застрахователно покритие, което е възможно да се получи при подновяване на застраховката, ако срокът на новата полица не се припокрива с този на предходната.		
		2. Алинея 3 да се промени на: „*(3) Минималната годишна застрахователна сума, за която синдикът сключва договор за застраховка, е в размер на 1 200 000 лв.“* **Мотиви:** Потенциалният размер на вредите, които могат да се причинят от действие или бездействие на синдика, може да надхвърли размера на застрахователните суми, определени в действащата Наредба № 3 от 2005 г. Налице е необходимост от установяване на минимална годишна застрахователна сума, която да съответства на стойността на потенциалните вреди, за да бъде осигурено адекватно обезщетение на претърпелите вреди граждани и юридически лица. (*Същите аргументи са изложени и в доклада от 2019 г. към проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 2 от 2006 г., за да се мотивира определянето на по-висок размер на минималната застрахователна сума за ЧСИ.*)	Не се приема	В България няма минимално определено възнаграждение за синдиците, въз основа на което да се определи минимална годишна застрахователна сума, по аналогия с частните съдебни изпълнители.
		3. В ал. 4 след думите „доброволна застраховка“ да се добави „за по-висока застрахователна сума от тази по ал. 3“. **Мотиви:** В настоящия вариант нормата на чл. 22, ал. 4 е неясна и може да се тълкува като възможност синдикът да сключи застраховка и за по-ниска застрахователна сума от минималния задължителен размер. А чрез предлаганото допълнение ще се поясни, че доброволната застраховка по чл. 22, ал. 4 трябва да осигурява покритие, равно най-малко на изискуемото по закон.	Приема се	Предложението е отразено в текста.
		4. В ал. 5 след думите „съда по несъстоятелността“ да се добави „и в Инспектората на министъра на правосъдието по	Не се	Министърът на правосъдието няма

		Закона за съдебната власт“. **Мотиви:** По този начин ще се засили контролната дейност върху синдиците от страна на министъра на правосъдието.	приема.	задължение да контролира общо задължението за застраховане на синдиците, а упражнява контрол по конкретни дела. В този смисъл е необосновано искането заверено копие от застрахователната полица да бъде изпращано в Инспектората на министъра на правосъдието по Закона за съдебната власт.
2.	Окръжен съд Пловдив	След проведено обсъждане със съдиите от Търговско отделение при Окръжен съд- Пловдив, изразяваме становище, че изготвеният проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3/ 2005 г. за реда за подбор, квалификация и контрол върху синдиците, е изчерпателен, като предложените изменения са в синхрон с измененията на Търговския закон, обн. в ДВ, бр. 66 от 2023 г.		
3.	Висш адвокатски съвет	1. Общо представяне на проект за Наредба за изменение и допълнение на Наредба N2 3 от 2005 г. за реда за подбор, квалификация и контрол върху синдиците. Проектът на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2005 г. за реда за подбор, квалификация и контрол върху синдиците е един от няколкото нормативни и други актове, които Министерство на правосъдието следва да приеме като част от изпълнението на Националния план за възстановяване и устойчивост, в изпълнение на реформа CIO.R4: „Укрепване на рамката на несъстоятелността”, Етап 229 „Мерки за осъществяване на реформата за рамката на несъстоятелността” Като част от общата правна рамка, насочена към подобряване ефективността на производството по несъстоятелност, предложеният проект цели да удовлетвори наложената с последните изменения на Търговския закон по-строга регулация на професията на синдиците, за да се гарантира, че те притежават необходимата квалификация за участие в производствата по несъстоятелност, стабилизация и погасяване на задължения. За мащаба на промените в Търговския закон, насочени към усъвършенстване дейността на синдиците,		

свидетелства дори само броя на промените, касаещи изискванията, на които следва да отговарят синдиците съгласно чл. 655, ал. 2 ТЗ. Така например минималният изискуем стаж по специалността е променен от 3 на 5 години (чл. 655, ал. 2, т. 4 ТЗ). Освен това в чл. 660 ТЗ се въвежда изискването синдикът да изпълнява задълженията си при спазване на Етичния кодекс на синдиците и доверените лица. Едновременно обаче със завишените изисквания към синдиците се въвеждат и по-надеждни правила за защита на техните права. Предвидена е възможност синдикът да се защити, давайки писмени обяснения, преди да му бъде наложена някоя от санкциите по чл. 657, ал. 2 ТЗ. От своя страна чл. 663, ал. 1 ТЗ дава право на синдика да обжалва с частна жалба наложена му глоба във връзка с неизпълнение на задълженията му. С изцяло новата разпоредба на чл. 656, ал. 5 ТЗ се регламентира възможността правомощията на синдика да се осъществяват от няколко лица, като в този случай решенията се вземат от тях единодушно, а действията се извършват съвместно, освен ако събранието на кредиторите или съдът решат друго. В този случай те носят солидарна отговорност.

Всички тези и редица други промени безспорно налагат хармонизиране и синхронизиране на съществуващата подзаконова уредба с променената законова регламентация, което успешно е реализирано посредством настоящия проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2005 г. за реда за подбор, квалификация и контрол върху синдиците, доколкото последният успешно реализира, заложените при неговото изготвяне цели, а именно:

- Съобразяване на правилата за подбор и професионална квалификация на синдиците в съответствие с реформите на производствата по несъстоятелност, стабилизация и опрощаване на задължения;

- Въвеждане на методология относно минималните стандарти за оценката на потребностите от обучение на синдиците и рамка за непрекъснатото им професионално развитие;

- Създаване на правила за контрол относно спазване на

Етичния кодекс на синдиците и доверените лица, насочени към утвърждаване на техните компетентност и морал при осъществяване на дейността им.

При все това някои от предложенията за изменение и допълнение биха могли да бъдат допълнително прецизирани или допълнени в една или друга насока, а именно:

П. Коментар върху конкретни предложения за изменение и допълнение на Наредба N2 З от 2005 г, за реда за подбор, квалификация и контрол върху синдиците

1. По § 1. и предвидените изменения в чл. 5, ал. 2 от Наредбата относно доказване на стаж по специалността не по-малко от 5 години.

С цел синхронизиране на приетите промени със Закона за изменение и допълнение на Търговския закон (обн. ДВ, бр. 66 от 2023 г.), както и за отстраняване на съществуващи практически затруднения в практиката по прилагането на Наредбата биват предложение своевременни промени в чл. 5, ал. 2, т. З и 6, касаещи необходимите документи, които кандидат-синдикът следва да подаде заедно с писменото заявление за участие в изпита до министъра на правосъдието. Във връзка с констатираните сериозни проблеми, които изискването на сега действащия текст на чл. чл. 5, ал. 2, т. З от Наредбата създава, се предлага доказване на стаж по специалността за лицата със свободни професии да става чрез представяне на осигурителна книжка или удостоверение за осигурителен стаж и доход на самоосигуряващо се лице от Националния осигурителен институт (НОИ), издадено въз основа на данните за внесени дължими осигурителни вноски, съдържащи се в информационната система/регистрите на НОИ, удостоверяващи стаж по специалността не по-малко от 5 г. Това предложение следва да бъде приветствано, тъй като по този начин биват преодолени практическите проблеми при доказване на стаж от лица със свободни професии, които до този момент удостоверяваха спазването на това изискване чрез доказателства за регистрацията или за вписването им.

Отделно от това с изменението на чл. 5, ал. 2 т. З от Наредбата се

		внасяне категорична яснота относно начина на доказване на стаж по специалността при самоосигуряващите се лица. Оттук и бива дефинитивно изключена възможността това да става със заверени от самия адвокат преписи от регистри на НОИ за съответния период, които често биват представяни под формата на електронни разпечатки, макар и да нямат статута на официални документи, а целта на правилото е да се установи действителното наличие или действителната липса на три годишния стаж по специалността. В този смисъл са и мотивите към Решение № 5894 от 9.10.2023 г. на АМС - София по ада. д. № 4751/2023 г. Тази именно цел бива успешно постигната с формулираното изменение, доколкото същото успява на нормативно ниво да закрепи и досега съществуващата добра практика стаж да се доказва с удостоверение за осигурителен стаж и доход на самоосигуряващо се лице по образец КРД-13, като едновременно с това подзаконовата уредба бива синхронизирана и с изискванията на чл. 41 , ал. 1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж. Съгласно цитираната разпоредба осигурителният стаж и осигурителният доход на самоосигуряващите се лица се установяват с осигурителни книжки, в които се посочват времето, през което лицата са били осигурени, и доходи, върху който са внесени или дължими осигурителни вноски. За времето след 31 декември 2006 г. самоосигуряващите се лица могат да установяват осигурителен стаж и осигурителен доход и въз основа на данните за внесените дължими осигурителни вноски, съдържащи се в информационната система/регистрите на НОИ. За времето след 1 януари 2016 г. самоосигуряващите се лица установяват осигурителен стаж и осигурителен доход въз основа на данните за внесените дължими осигурителни вноски, съдържащи се в информационната система регистрите на НОИ. **Предложение**: ***В тази връзка вероятно може в текста на чл. 5, ал. 2, т. 3 от Наредбата директно да бъде директно препратено към правилото на чл. 41, ал. 1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж.***	Не се приема	Текстът в чл. 41, ал. 1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, към който се реферира, не е достатъчно конкретен. В допълнение отбелязваме, че към настоящия

		На следващо място, удачно е разширен кръгът на обстоятелствата, които следва да бъдат декларирани въз основа на констатирани в пратките по прилагането на Наредбата при провеждането на изпити за придобиване на квалификация за синдик несъответствие между чл. 5, ал. 2, т. 6, който определя подлежащите на деклариране обстоятелства и някои от условията по чл. 6, ал. 1, на които, ако кандидатът отговаря, не се допуска до участие в изпита. По този начин разпоредбата е прецизирана и приведена в съответствие с промените в чл. 655, ал. 1, т. 3, 4, 6 и 7 и в чл. 655, ал. 6 на Закона за изменение и допълнение на Търговския закон (обн., ДВ, бр. 66 от 2023 г.). ***Предложение*** ***Единствено може да се помисли дали в текста на т. 6 от чл. 5, ал. 2 от Наредбата изрично да не се посочи, че се прилага не просто декларация, а „декларация с нотариална заверка на подписа за наличие на следните условия и липса на пречки”.*** **2. По S 2, 3 и S 4 от проекта относно измененията на чл. 6, ал. 1 и чл. 13, ал. 2 и чл. 14 от Наредбата.** 2.1, Следващите предложени изменения са резултат от необходимостта да бъде прецизирана съществуващата подзаконова уредба и нейното привеждане в съответствие с промените в Търговския закон, а именно: Разпоредбата на чл. 6, ал. 1 от Наредба № 3 от 2005 г. е прецизирана с цел синхронизиране с промените в чл. 655 от Търговския закон (обн. ДВ, бр. 66 от 2023 г.). Предвижда се, че не се допуска до участие в изпита лице, което не отговаря на изискванията на чл. 655, ал. 1 ТЗ, на условията по чл. 655, ал. 6 ТЗ и не е внесло такса за участие в изпита. • Предложената промяна в чл. 13, ал. 2 има за цел да приведе в съответствие нормата с промените в чл. 655, ал. 1, т. 5 от Търговския закон. • С цел синхронизиране с промените в Търговския закон разпоредбата на ал. 5 се изменя, като се предвижда, че лица, освободени по собствено желание от списъка по ал. 4 или неиздържали успешно изпита за придобиване на квалификация за синдик, могат отново да се явят на изпит при условията и по	Не се приема	момент МП няма достъп и не може да прави служебни проверки в информационната система/регистрите на НОИ за внесените дължими осигурителни вноски, тъй като достъп е осигурен само за конкретното лице. Считаме, че с предложението се създава излишна административна тежест за кандидатите. Освен това нотариалната заверка на подписа не удостоверява истинността на декларираните обстоятелства. В допълнение обръщаме внимание, че и към настоящия момент в действащата нормативна уредба няма такова изискване.

		реда на тази наредба, а лица, които са включени от списъка в случаите по ал. 655, ал. 3 ТЗ - и при спазване на условията на чл. 655, ал. 6 ТЗ. Така предложените изменения следва да бъдат оценени положително, като утвърждаващи заложеното променената нормативна уредба разбиране, че сложният характер на съдебното производство по Част IV от ТЗ налага въвеждането на специални изисквания към лицата, които желаят да изпълняват тази дейност. Това ясно личи и от предложеното изменение на чл. 14, ал. 2 от Наредбата като се предвижда не само списъка на лицата, които могат да бъдат назначение за синдици в производството по несъстоятелност по ТЗ да бъде обнародван в Държавен вестник, но така също на обнародване по същия ред да подлежи и промяната на обстоятелствата относно синдиците. 2.2. Разпоредбата на чл. 14, ал. 2, изр. второ от Наредбата предвижда, че всяка промяна на обстоятелствата по чл. 13, ал. 2 (трите имена на синдика, електронен адрес, адрес за контакт, телефон и специалност в списъка на лицата, които могат да бъдат назначавани за синдици в производство по несъстоятелност по Търговския закон) се обявява на интернет страницата на Министерството на правосъдието. Предвид обстоятелството, че списъкът на лицата, които могат да бъдат назначавани за синдици в производство по несъстоятелност по Търговския закон, подлежи на обнародване в „Държавен вестник", се предлага промяната в обстоятелствата относно синдика в списъка, също да се обнародва в „Държавен вестник". По този начин се създава допълнителна сигурност, доколкото и при сега действащата регламентация лице, което е включено в списъка на лицата, които могат да бъдат назначавани за синдици, е длъжно в 14-дневен срок да уведоми министъра на правосъдието при промяна на обстоятелство по чл. 13, ал. 2 (включително адрес за контакт). Всяка промяна на обстоятелство по чл. 13, ал. 2 се обявява на интернет страницата на Министерството на правосъдието. ***С оглед на възможните нарушения на възложените задължения за уведомяване и с цел внасяне на яснота може да се помисли дали в предложението за изменение на чл. 14***	Не се приема.	Основанията за изключване от списъка на лицата, които могат да бъдат назначавани за синдици са

		да не бъде включено изрично правило, което да предвижда дали подобно нарушение съставлява или не основания за изключване на лицето от списъка на синдиците в контекста на това, че се касае до задължение към Министерството на правосъдието, а не се касае до не се касае до нарушение във връзка с дейността на синдика. **3. По § 5 от проекта относно чл. 16, ал. 2:** Отвъд гореизложеното с предложения проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2005 г. за реда за подбор, квалификация и контрол върху синдиците напълно удачно чрез изменение на чл. 16, ал. 2 се въвежда изискване квалификацията на синдиците да се организира, провежда, координира и контролира от министъра на правосъдието съвместно с министъра на икономиката и индустрията по утвърдена от тях Методология за оценка на потребностите от обучение на синдици. По този начин се създават общи насоки за оценка на потребностите от обучение и изготвянето на програма за обучение, синхронизиране на методи за оценка и анализ на програмата за обучение и контрол Това, както се сочи и в мотивите към проекта за Наредба, значително ще подпомогне осъществяването на цялостния процес по реализиране на подготовката и провеждането на задължителната квалификация на синдиците, предвидена в глава трета „Квалификация на синдиците" в Наредба 3 от 27 юни 2005 г. за реда за подбор, квалификация и контрол върху синдиците. Отделно от това възприемането на единна методология значително ще подпомогне изпълнението на вменените с разпоредбите на чл. 655а, ал. 3 от Търговския закон и чл. 16, ал. 2 от Наредбата съвместни задължения на министъра на правосъдието и на министъра на икономиката и индустрията по организиране, провеждане, координиране и контролиране на квалификацията на синдиците и задълженията им по чл. 19 и 20 от Наредбата по изготвяне, обявяване, организиране и провеждане на обучение по годишната програма на тематичните курсове за обучение и по програми за допълнителни форми на обучение. 4. **По S 6 от проекта и предложеното изменение на чл. 17 от Наредбата.**		изрично уредени в Търговския закон и не следва да бъдат допълвани с подзаконов акт.

		4.1. В чл. 17, ал. 1 от Наредбата е предвидено задължение за синдика в срок до 31 март на всяка календарна година да направи вноска за професионална квалификация в размер на една минимална работна заплата за страната, да уведоми за това писмено министъра на правосъдието и да представи доказателства. С цел облекчаване на административната тежест за синдиците е предложено допълнение на ал. 1, с което задължението за уведомяване на министъра на правосъдието и представяне на доказателства отпада, ако вноската е платена по електронен път. ***Същевременно така формулираното изменение като че създава потенциална опасност за противоречия, доколкото не е ясно какво вносителят на проекта на Наредба разбира под „вноска, заплатена по електронен път", респективно какъв друг съществува, различен от електронния, при който остава задължението за уведомяване на Министъра на правосъдието за осъщественото заплащане на вноската. При преформулиране на предложения текст вероятно следва да бъде взето предвид, че дължимата вноска се превежда по бюджетната сметка на Министерството на правосъдието.*** 4.2. Отделно от това следва да се приветства въвеждането на „задължително" уведомяване на синдика, че не е изпълнил вмененото му задължение за вноска за професионална квалификация, доколкото действащата редакция на Наредба № 3 от 27.06.2005 г. за реда за подбор, квалификация и контрол върху синдиците не предвижда изрично задължение за министъра на правосъдието да уведомява синдиците за невнесени от тях ежегодни вноски за професионално обучение и да отправя показа за доброволно изпълнение. Макар и при сега действащата редакция на текста практиката правилно да се бе ориентирала към разбирането, че неизпълнението на задължението по чл. 17, ал. 1 Наредба № 3/2005 г. не води автоматично до настъпване на неблагоприятните последици на чл. 17, ал. 5, то изричното формулиране на правило в тази насока е добре дошло. По този начин се спестява необходимостта да се прибягва до правилото на чл. 26 АПК и въз основа на него да се извежда необходимостта синдикът да бъде уведомен за започване на	Не се приема.	Разпоредбата на чл. 17, ал. 1 от Наредба № 3 от 2005 г. не въвежда ограничение за начините на заплащане на вноската.

		производство по издаване на административен акт, с който синдикът ще бъде изключен от списъка по чл. 655, ал. 2, т. 7 ТЗ, както и да му осигури възможност за участие в производството, както изискват нормите на чл. 34 и чл. 35 АПК. С предвидените промени нормативната уредба бива съществено подобрена, тъй като се създава изрична възможност в допълнително определен срок да бъде заплатена дължимата вноска за професионална квалификация. 4.3. В същия дух на либерализиране на регламентацията и освобождаването й от ненужен формализъм е предложената промяна на чл.17, ал. 5 от Наредбата. Съгласно чл. 655а, ал. 2 от Търговския закон, невнасянето в срок на една вноска по ал. 1 е основание за временно изключване на синдика от списъка по чл. 655, ал.1, т. 5 за срок една година от влизането в сила на заповедта на министъра на правосъдието. В едногодишния срок се включва и времето, през което синдикът е бил отстранен, в случай на допуснато предварително изпълнение на заповедта за временно изключване от списъка. **Предложение:** ***Във връзка с предвижданото, че когато неизпълнението на задължението по ал. 1 е системно, това е основание за изключване на лицето от списъка по чл. 655, ал. 1, т. 5 е препоръчително правилото да бъде допълнено като се посочи кога е налице системност при неизпълнение на задължение за професионална вноска, за да бъдат избегнати бъдещи спорове относно тълкуването и прилагането на това правило. По този начин ще бъде преодоляно и понастоящем съществуващото неоднозначно тълкуване в пратките относно това колко вноски не следва да бъдат внесени, за да е допустимо съответният синдик да бъде изключен от списъка на синдиците.*** /Така в Решение № 7929 от 30.06.2015 г. по адм. дело № 1574/2015 г., Решение № 6746 от 09.06.2015 г. по адм. дело № 3787/2015 г., Решение № 7833 от 22.12.2021 г. АдмС - София по адм. д. № 9158/2021 г., в които се коментира съществуващото до 2023 г. противоречие между Наредбата и ТЗ, който боравеше с понятието вноски във множествено число за разлика от ПНА, който използваше понятието вноска в	Не се приема	Цитираната противоречива съдебна практика е преодоляна с настоящата редакция на Търговския закон, в резултат на последните изменения.

		единствено число, създавайки предпоставки за приложението на чл. 15 ЗНА. / Квалификацията на синдиците е процес, насочен към усвояване и повишаване на теоретичните знания и практическите умения и е задължителна за тях, като ежегодните вноски на синдиците пит за цел единствено осигуряването и провеждането на обучение, а нямат функция на такси за упражняване на професията синдик ./ Така и Решение № 198 от 22.02.2022 г. на АдмС - Варна по адм. д. № 2760/2021 г./ Именно поради тази им функция законодателят предвижда незаплащането не на една, а на повече от една вноска за професионална компетентност да е основание за изключване от списъка на синдиците на лица, които отговарят на всички условия, регламентирани в чл. 655, ал. 2 ТЗ и придобили вече такава квалификация. **Предложение:** ***Това обаче налага изясняване на понятието системно, за да бъде гарантирано тълкуване на нормата на чл. 665а, ал. 2 ТЗ, съответно на целта и духа на закона и спецификата на института синдик.*** **5. По § 7 и § 8 относно предложените изменения на чл. 18, ал. 1 и чл. 19, ал. 1 от Наредбата.** Разпоредбата на чл. 18, ал. 1 се прецизира и допълва с оглед синхронизиране с промените в Търговския закон (обн. ДВ, бр. 66 от 2023 г.), като се предлага основна форма на квалификацията на синдиците да бъдат ежегодните тематични курсове по актуални проблеми на несъстоятелността, които да включват придобиване на знания и опит относно производствата по несъстоятелност, стабилизация и погасяване на задължения. В логична връзка с така предложеното изменение се предвиждат и промени в чл. 19, ал. като се предвижда с оглед улесняване на процедурата по уведомяване на синдиците за одобрената от министъра на правосъдието и министъра на икономиката и	Не се приема.	Изясняването на понятието „системно неизпълнение“ може да бъде уредено единствено на законово ниво.

индустрията програма, същата да се обявява в информационната система за производство по несъстоятелност на Министерството на правосъдието, вместо да се изпраща на всеки синдик. С така предложените изменения безспорно следва да се счита, че са удовлетворени изискванията на член 26 от Директивата за преструктуриране и несъстоятелност, съгласно който държавите членки трябва да гарантират, че специалистите, назначени в производства по преструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения получават подходящо обучение и разполагат с необходимите експертни познания за изпълнение на своите отговорности.

6. По § 9 от проекта и предложеното изменение на чл. 23 от Наредбата.

Съгласно промените в чл. 660, ал. 1 и 2 от Търговския закон (обн. бр. 66 от 2023 г.) синдикът е длъжен да осъществява правомощията си с грижата на добър търговец при спазване на правилата на Етичния кодекс на синдиците и доверените лица, който се утвърждава от министъра на правосъдието след съгласуване с организациите на синдиците и доверените лица. Повишените изисквания към фигурата на синдиците и доверените лица изискват и повишен контрол от страна на министъра на правосъдието, който осъществява контрол върху дейността.

6.1. С цел синхронизиране с промените в Търговския закон с предложените изменения на разпоредбата на чл. 23, ал. 1 се предвижда, че министърът на правосъдието ще осъществява контрол върху дейността на синдиците и спазването на правилата на Етичния кодекс на синдиците и доверените лица. Уточнява се още, че контролът се осъществява чрез проверки от инспектори от Инспектората на министъра на правосъдието по Закона за съдебната власт, образувани служебно или по писмен сигнал на заинтересувано лице.

6.2. Като положителна следва да бъде оценена и предложената промяна на ал. 3 с оглед привеждането ѝ в съответствие с измененията в чл. 663, ал. 2 от ТЗ. Изричното даване на възможност на синдика да представи писмени обяснения хармонизира съществуващата подзаконова уредба с изискването

		на чл. 34 АПК, което на свой ред представлява представят проявление на основните принципи на административния процес за истинност, служебно начало и самостоятелност - чл. 7, чл. 9 и чл. 10 АПК. В тази връзка може да се помисли дали да не бъде включен изричен текст, съгласно който обжалването на заповедта за изключване от списъка на синдиците спира нейното изпълнение, като не се допуска и предварително такова по реда на чл. 60 АПК. 6.3. Отделно от това въвеждането на концепцията за тежест на нарушението, ще позволи да бъде спазен принципи на пропорционалност като изключване от списъка се прилага не само при формални нарушения, а при такива, които са тежки и са засегнали интересите на страните, участващ в производството по несъстоятелност. Положителният ефект от предложената изменена редакция на ал. 3 на чл. 23 е явен във връзка с утвърждаването като правилна съществуващата административна практиката, която свързва това правомощие на министъра на правосъдието с извършване на преценка на тежестта на нарушението чрез въвеждане на стандарт за преценка относно начина на упражняване на предоставената оперативна самостоятелност и регулиране на правото на преценка на Министъра на правосъдието. По този начин по същество новата редакция на правилото гарантира спазването на чл. 6 озаглавен ”съразмерност” и предвиждащ, че административните органи трябва да упражняват правомощията си по разумен начин, добросъвестно и справедливо, като чл. 6, ал. 2 предвижда, че административният акт и неговото изпълнение не могат да засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която актът се издава. Съгласно чл. 6, ал. 3, когато с административния акт се засягат права или се създават задължения за граждани или за организации, прилагат се онези мерки, които са по-благоприятни за тях, ако и по този начин се постига целта на закона. чл. 6, ал. 5 предвижда, че административните органи трябва да се въздържат от актове и действия, които могат да причинят вреди, явно несъизмерими с преследваната цел.		

		6.4. ***Във връзка с измененията в чл. 23 от Наредбата и с оглед спецификите на самата проверка на дейността на синдиците, вероятно е добре да бъде включен нарочен текст относно възможната продължителност на проверката, която министърът на правосъдието осъществява, като бъде дерогирано правилото на чл. 57 АПК и чл. 32 ЗАНН. По този начин изрично би се уредил въпросът за процесуалната законосъобразност на процедурата по проверка 9 в частта относно нейната продължителност), доколкото в сега действащата уредба сроковете за извършване на проверка не са регламентирани — нито в Наредба 3 за реда за подбор, квалификация и контрол върху синдиците, нито в Търговския закон***. При това положение в съдебната практика се приема, че съобразно въведения в чл. 11 от АПК принцип, процесуалните действия се извършват в сроковете, определени от закона, поради което и се поддържа, че макар в Наредба № 3 да е посочен срок, който адм. орган е длъжен да се произнесе с индивидуален административен акт в резултат на проверката, в случая са приложими относимите разпоредби на АПК и ЗАНН, а именно чл.57 АПК и чл. 32, ал.1 от ЗАНН, макар и тези срокове да се явяват кратки с оглед вече споменатата специфика и сложност на производството по несъстоятелност. 7. Предложение за изменение на чл. 22 от Наредбата Доколкото смисълът и целта на въведеното от закона задължително професионално застраховане на синдиците е защитата на лицата, претърпели вреди от виновно неизпълнение на задълженията на синдика и с цел избягване на някои съществуващи противоречия в практиката ***би било добре да се създаде нова ал. 5 на чл. 22, която изрично да предвижда, че неизпълнение на задължението за задължително застраховане съставлява основание за изключване на синдика по реда на чл. 23 от Наредбата.*** Изискването за застраховане е уредено в чл. 663а ТЗ, съгласно който синдикът се застрахова за времето, през което е назначен	Не се приема Не се приема.	Недопустимо е с подзаконов акт да се дерогира действие на законова норма и да се излиза извън законовата рамка. Основанията за изключване на синдик са предвидени в Търговския закон и е недопустимо да бъдат допълвани в подзаконов акт.

		за синдик по конкретното производство, за вредите, които могат да настъпят вследствие на виновно неизпълнение на неговите задължения. Целта е създаването на допълнителна гаранция за кредиторите за ефективното реализиране на отговорността на синдика при евентуалното настъпване на вреди за тях от недоброто изпълнение на дейността на синдика, която е особено деликатна, с оглед доверителната си природа и високите професионални качества и очакваната точност на лицата. В този смисъл са мотивите, съдържими в § 62 от дело „ Г.Костов срещу България“, жалба № 36181/05.		
4.	Съдия Мария Бойчева	Споделям основните принципи, залегнали в мотивите на предлагания проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 3 от 2005 г. за реда за подбор, квалификация и контрол върху синдиците, представена за обществено обсъждане на 03.11.2023 г. С оглед прецизиране на част от предлаганите разпоредби в проекта, представям на вниманието Ви настоящото становище: I**. По отношение на предложението за изменение на чл. 5, ал. 2, т. 3 от наредбата (§ 1, т. 1 от проекта)** предлагам да се запази възможността лицата, упражняващи свободни професии, да доказват стаж по специалността с удостоверение, издадено от съответната адвокатска колегия, в чийто регистър са вписани, а да отпадне изискването за представяне на удостоверение за осигурителен стаж от НОИ. С оглед на това предлагам следната редакция на § 1, т. 1 от проекта: 1. Точка 3 се изменя така: **„3. заверено копие от трудова, осигурителна или служебна книжка, или доказателство за вписване на лицата със свободни професии в съответния регистър, удостоверяващи стаж по специалността не по-малко от 5 г.“.**	Не се приема.	Направеното предложение не се приема, тъй като не позволява да бъде направен категоричен извод за реалното упражняване на професията адвокат. Съгласно чл. 9, ал. 1, т. 4 от

		Така предлаганата редакция съобразява разликата между трудовия и осигурителния стаж, както и юридическия стаж за лицата с юридическо образование. С оглед на това считам, че изискването в предложения от министерството текст за доказване на осигурителен стаж на кандидатите за участие в изпита следва да отпадне. Понятието "осигурителен стаж" е свързано с осигурителното законодателство – чл. 9 от КСО. Съгласно чл. 9, ал. 2, т. 4 от КСО, за осигурителен стаж, без да се правят осигурителни вноски, се зачита времето, през което лицето е получавало обезщетение за безработица. В чл. 9, ал. 3 вр. с ал. 4 от КСО са предвидени и други хипотези, в които се зачита осигурителен стаж, без лицето да е полагало труд през този период – например, оставането без работа поради уволнение, което е признато за незаконно от компетентните органи, неполагане на труд поради незаконно допускане или отстраняване от работа, неполагане на труд от трудоустроеното лице, тъй като не му е предоставена подходяща работа, др. Следователно осигурителният стаж е по-широко понятие и може да включва период, през който лицето не е полагало реално труд по специалността. Смисълът на изменението на разпоредбата на чл. 655, ал. 1, т. 4 от ТЗ чрез увеличаване на необходимия стаж за придобиване на квалификацията синдик от 3 г. на 5 г. е да се повишат изисквания към лицата синдици, които следва да имат необходимите експертни познания за упражняване на дейността, което съответства на изискването за повишаване на квалификациите на такива лица съгласно чл. 26, пар. 1 от Директива (ЕС) 2019/1023 на Европейския парламент и на Съвета от 20.06.2019 г. за рамките за превантивно преструктуриране, за опрощаването на задължения и забраната за осъществяване на дейност, за мерките за повишаване на ефективността на производствата по преструктуриране, несъстоятелност и опрощаване на задължения и за изменение на Директива (ЕС) 2017/1132 (Директива за преструктурирането и несъстоятелността). Поради горното считам, че в наредбата не се употребява понятието "осигурителен стаж", чиято легална дефиниция се съдържа в чл. 9 от КСО, доколкото изискването по закона е лицата да са полагали реално труд по специалността най-малко 5 г. и да са придобили необходимите по-високи		Кодекса за социалното осигуряване, както и чл. 37, ал.1 и чл. 41, ал. 1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж за осигурителен стаж се зачита времето, за което са били дължими или внесени осигурителни вноски за лицата по чл. 4, ал. 1 и ал. 3, т. 5 и 6 КСО, а за самоосигуряващите се лица и лицата по чл. 4, ал. 7, 8 и 9 и чл. 4а КСО - времето, за което са внесени осигурителни вноски. Въз основа на цитираните разпоредби НОИ издава съответните удостоверения- образец КРД- 13А.

		професионален опит и познания. Също така, от справка в официалната интернет-страница на Националния осигурителен институт (https://nssi.bg/fizicheski-lica/osiguritelen-arhiv/zdavane-na-udostoverenia-za-trudov-osiguriyelen-staj-doxod/) е видно, че НОИ издава удостоверения за трудов/осигурителен стаж и доход в лимитативно посочени случаи, свързани най-общо с прекратен осигурител и с цел ползване от лицата на пенсионни права и обезщетения. Не е посочена на сайта на НОИ възможност да се издаде удостоверение на физическо лице по негово искане за участие в изпита за придобиване на квалификация като синдик. От голямо значение е също, че предвиденият срок за издаване на удостоверението от НОИ е 30-дневен от подаване на искането, т.е. има голяма вероятност такова удостоверение да не бъде издадено на лицето своевременно в краткия срок за подаване на документи за участие в изпита, считано от датата на обнародване на заповедта на министъра на правосъдието. Това би затруднило участието на лица със свободни професии. В допълнение на гореказаното, трудовият стаж по чл. 351 от КТ и юридическият стаж по §1, т. 1 от ДР на ЗАдв., съответно по чл. 164, ал. 9 от ЗСВ, по дефиниция предполагат лицето да е работило реално по специалността и придобило съответните за квалификацията синдик познания и опит.		
		II. По отношение на предложението за изменение на чл. 5, ал. 2, т. 6 от наредбата (§ 1, т. 2 от проекта) считам, че в предлаганата от министерството б. в) думите “акта за изключването му” следва да бъдат заменени с думите “акта за освобождаването му”. В т. 6, б. в) от цитираната разпоредба е посочено ограниченото за участие в изпита на лице, което е било освободено от съда по Търговския закон или от фонда по Закона за банковата несъстоятелност. Ограничението в такива случаи е 3 години, считано от влизане в сила на съответния съдебен акт или решението на фонда, а не заповедта на министъра за заличаването му от списъка. Ако текстът на наредбата остане в	Не се приема.	Предвиденият тригодишен срок е идентично уреден в чл. 5, ал. 2, т. 6 буква „в“ и „д“ от Наредбата и тече от датата на заличаването на синдика със заповедта на министъра на правосъдието. Освобождаването на синдика от съда на основание чл. 657, ал. 2 ТЗ има за резултат единствено отстраняването му от производството, но не го заличава от списъка на лицата, които могат да

		предлагания от министерството вариант, синдиците, освободени на основание чл. 657, ал.2 от ТЗ или по чл. 29, ал. 1, т. 6 или 7 и чл. 44, т. 3 от ЗБН, ще търпят по-голямо ограничение от предвидения 3-годишен срок, тъй като изключването им от списъка с последваща заповед на министъра изисква допълнително време.		упражняват тази дейност. Като допълнителен аргумент изтъкваме, че предложението не съобразява и разпоредбата на чл. 655, ал. 6 ТЗ, съгласно която синдикът може да бъде вписан отново в списъка по ал. 1, т. 5 след изтичането на тригодишен срок от влизането в сила на акта за изключването му от списъка, след като подаде заявление, ако отговаря на изискванията по ал. 1, т. 1 – 5. Повторното вписване в списъка по ал. 1, т. 5 на това основание е възможно само веднъж.
		III. По отношение на предлагания текст на чл. 13, ал. 5 на наредбата (§ 3, т. 2 от проекта) считам, че следва да се запази част от действащата разпоредба на наредбата, а именно в частта относно освободените по собствено желание лица от списъка по чл. 84, ал. 1 от Закона за банките (отм., ДВ, бр. 59 от 2006 г.) или от списъка по чл. 44, т. 2 от Закона за банковата несъстоятелност. По този начин се постига синхронизация на горецитираната разпоредба на наредбата с предвиденото в чл. 655, ал. 1 от ТЗ. **С оглед на това предлагам след думите "ал. 4" да се добавят запетая и думите "от списъка по чл. 84, ал. 1 от Закона за банките (отм., ДВ, бр. 59 от 2006 г.) или от списъка по чл. 44, т. 2 от Закона за банковата несъстоятелност, …..".**	Не се приема.	Предложението не е съобразено с новата редакция на чл. 655 ТЗ, където чл.84, ал. 1 от Закона за банките и чл. 44, т. 2 от Закона за банковата несъстоятелност не фигурират.
		IV. В мотивите към проекта, на стр. 2 е посочено, че "[в]ажна част от промените в Търговския закон представлява въвеждането на производството по несъстоятелност на физически лица – предприемачи, което има за цел	Приема се	Предложението е отразено в текста.

		преодоляване на състоянието на свръхзадлъжнялост на длъжника-предприемач, като се даде възможност за …….”. Предвид възприетото законодателно разрешение в Търговския закон, основанието “свръхзадлъженост” е приложимо за капиталовите търговски дружества и за командитното дружество с акции съгласно чл. 607а, ал. 2 от ТЗ, но не и за физическите лица – предприемачи. Поради това не е коректно от правна гледна точка да се сочи, че целта на производството е преодоляване на състоянието на свръхзадлъжнялост на длъжника-предприемач. Целта на производството по несъстоятелност на предприемача може да бъде определена като правна възможност за втори шанс на длъжника-предприемач, като се даде възможност за частично погасяване на задълженията, справедливо удовлетворяване на кредиторите и създаване на възможности за възстановяване на участието им в стопанската дейност. Това се извежда от целите на Директивата за преструктурирането и несъстоятелността, посочени в §1 от Преамбюла на същата.		